

נוסח לא מתוקן

פרוטוקול מס' 205
מישיבת ועדת הכספים

שהתקיימה ביום רביעי, כ"ב בחשוון התשמ"ו - 6.11.85, בשעה 9:00

נכחו:

חברי הוועדה:

א'י' שפירא - היו"ר
י'ז' אמיר
י' ארידור
מ' בר-און
א' ויינשטיין
י' מצא
ע' סולודר
ע' עלי
ש' עמר
י' צבן
ח' רמון
מ' שטרית
א' שלום
ג' שפט

מוזמנים:

י' ברון - הממונה על הכנסות המדינה
מ' ברקת - מנהל המכס ומע"מ
י' וינוגרד - משרד האוצר
ד' שמעוני - משרד האוצר
ת' פנחסוביץ - משרד המשפטים
א' גלעד - התאחדות מפיצי סרטים
א' מנוסביץ - התאחדות מפיצי סרטים
צ' עמית - לשכת המסחר

א' קרשנר - מזכיר הוועדה
א' דמביץ - היועץ המשפטי לוועדה
ס' אלחנני - יועצת כלכלית

רשמה:

א' ברק

סדר היום: חוק היטל על שירותים מיובאים (הוראת שעה) (תיקון מס' 2 והארכת תוקף)
הצעות לסדר היום
שינויים בתקציב לשנת 1985

237 -

(נחתם ביום 18.11.85)

היו"ר י' ארידור:

אני פותח את הישיבה. הצעה לסדר לחבר-הכנסת יאיר צבן.

הצעות לסדר-היום

י' צבן:

חברי הוועדה, אתמול הודיע לנו שר האוצר את אשר הודיע לגבי נתונים של שחיקת השכר בדרגות הנמוכות. אני מתחיל לחשוב ששר האוצר פשוט איננו חי בארץ. התפרסמה אתמול בעתונות הכחשה מטעם האוצר שאין שחר לידיעות ששוטרים נזקקו לפניה להבטחת הכנסה. אתמול בנוכחות מפכ"ל המשטרה הוצגו בפנינו נתונים על מצב השכר בשירות המשטרה, ונאמר לנו ש-2,900 שוטרים נמצאים מתחת לקו שמחייב הבטחת הכנסה ו-139 שוטרים כבר פנו וקיבלו הבטחת הכנסה. כן נמסר לנו ששוטרים רבים מסרבים לפנות מטעמי בושה, והמשטרה תובעת שהבטחת ההכנסה תועבר אליהם בצורה קולקטיבית דרך תלוש המשכורת.

לכן אני מבקש שבאמת נדון על הדבר הזה, כי לא ייתכן שמשרד האוצר יפרסם הכחשה בנתונים שלמשרד אחר יש קבלות על העניין.

היו"ר י' ארידור:

הנושא טעון בדיקה ואני מבקש מסמדר לבדוק את הטענות של חבר-הכנסת צבן ותודיע לנו עובדתית אם זה כך או לא.

ע' סולודר:

באותו נושא: אתמול כאשר היה כאן שר האוצר פנה אליו חבר-הכנסת ז'אק אמיר שעומד בראש ועדת משנה של ועדת הכספים וועדת הפניסלנושא זה. שני חברי כנסת, חבר-הכנסת וירשובסקי ואנכי, העלינו לפני שבוע במליאת הכנסת שתי הצעות דחופות לסדר היום בנושא השוטרים שהועברו לאותה ועדה משותפת או צריכות לבוא לוועדת הכספים. הדבר מתחיל להיות בלתי נסבל. נקבתי במליאה במספר של אלף שוטרים שניתן לי מעוזר המנכ"ל. השר נקב במספר של 500. היתה הכחשה ועכשיו אנחנו שומעים שבענין הזה יש נתונים. העניין הוא יותר מדחוף. מי שהיה אתמול בהפגנה של נשי השוטרים וראה את ההיסטריקה המובנת של נשים שלא יכולות להתקיים, יכול להבין שאי אפשר לדחות את הנושא הזה.

אני מבקשת לבדוק בוועדת הכנסת לאן הועברו ההצעות לסדר היום ולגמור את העניין הזה. המסקנות קיימות. צריך להיות לחץ של ועדת הכספים על משרד האוצר בעניין תוספת 98 למשכורת לשוטרים.

י' ז' אמיר:

אני רוצה להזכיר שהוועדה המשותפת לכספים ופנים ישבה באותו יום והניחה באותו יום את המסקנות על שולחן הכנסת, והמסקנות הועברו לידיעת השר. אתמול ביקשתי משר האוצר שיביא את זה בחשבון ולא יתעלם מזה.

דבר שני: צריך לקבל היום בוועדה אולי מבחינה מוסרית החלטה ולהגיד לשר האוצר לקיים את החלטת הוועדה.

היו"ר י' ארידור:

צריך דיווח מוועדת המשנה. היושב-ראש של הוועדה יקבע מתי.

א' ויינשטיין:

בידיעות שלא הוכחו עד היום פורסם שהאוצר מקיים מגעים עם המעסיקים, שלמעסיקים יתנו הקלה של 4.5% בתשלומי הביטוח הלאומי ותמורת זה המעסיקים ישלמו תוספת יוקר לעובדים. היום העצמאים משלמים ביטוח לאומי 21% כמעסיקים של עצמם. אם הולכים לתת למעסיקים הנחה של 4.5% בתשלומי הביטוח הלאומי, יש לתת אותה הנחה גם לעצמאים באותו שיעור. הייתי מבקש שתהיה פניה של היושב-ראש בעניין.

היו"ר י' ארידור:

אני מבקש מאנשי האוצר שתבדקו ותגיבו על הצעתו של חבר-הכנסת ויינשטיין. ההצעה של חבר-הכנסת ויינשטיין היתה שאם תהיה מדיניות של מתן הנחות במס - והביטוח הלאומי זה סוג של מס - תמורת אי-העלאת שכר, שההנחות האלה יחולו גם על עצמאים שמעסיקים את עצמם ומשלמים 21% לביטוח הלאומי. אני מבקש שיבדקו זאת ויתנו תשובה לוועדת הכספים.

יש לי הצעה לסדר היום: קראתי בעתונות שכאילו ועדת הכספים בישיבתה אתמול הביעה תמיכה במדיניות הריבית הנוכחית. אני מבקש על דעת ועדת הכספים להסמיך את ממלאת מקום מזכיר הוועדה לפרסם הכחשה רשמית של ועדת הכספים בנושא הזה. הוועדה לא קבעה עמדה, אבל זה לא נכון יהיה לומר שוועדת הכספים הביעה תמיכה במדיניות, וזה מה שפורסם.

ע' עלי:

אני מצטרף לדברים.

ע' סולודר:

מדברי החברים הסתבר שתומכים.

היו"ר י' ארידור:

אבל להגיד שהיתה תמיכה וזה הישג גדול? תהיה הודעה רשמית של הוועדה שמכחישה את זה.

מ' בר-און:

ביום חמישי הצעתי שהוועדה הזו תדון בשכר. חברי הכנסת. אמרתי שלמרות שהנושא הוא בסמכות ועדת הכנסת, יש לו השלכה על המדיניות הכלכלית ועל המוסר העומד מאחוריה. אני רוצה לעורר עוד פעם את השאלה הזאת. אני מציע לפני שיהיה מאוחר מדי שהוועדה הזו תגיד מה המשמעות המוסרית והכלכלית של העניין הזה.

חוק היטל על שירותים מיובאים (הוראות שעה) (תיקון מס' 2 והארכת תוקף)

היו"ר י' ארידור:

אנחנו עוברים לחוק היטל על שירותים מיובאים (הוראות שעה) (תיקון מס' 2 והארכת תוקף). נשמע תחילה משלחת מפיצי סרטים.

צ' עמית:

הצעת החוק להיטל על שירותים מיובאים יוצרת בעיה ספציפית לענף מפיצי הסרטים. החוק הזה וההגיון שלו הוא פיחות שער המטבע. מסיבות שונות הוחלט להטיל אותו רק על שירותים ולא על טובין. המוצר הזה שנקרא סרט קולנוע הוא טובין בעל אופי מיוחד ומכאן הבעיה ועל כן הבאנו את הנושא לפניכם.

ערכו של סרט הקולנוע מורכב משני מרכיבים: מחיר הצלולויד והערך שגלום בתוך הצלולויד, כמו שמחיר הספר נקבע ממחיר הנייר והיצירה שמודפסת על הנייר. על כל פנים, כאשר משלמים עבורם, משלמים בנפרד עבור שני המרכיבים, כאשר גם מקור התשלום הוא שונה. החברה מפיקת הסרטים מייצרת סרט ואחר-כך מזמינה עותקים ממעבדות שונות שמייצרות סרטים, אם זה "אגפא" ואחרות. מטעמים היסטוריים היבוא נעשה באופן הבא: ברשימו היבוא נרשם הערך של הצלולויד שנע לפי האורך או המשקל, כאשר התמורה שולמה בהסדרים שונים. בדרך כלל היא בנויה באיזושהו יחס של אחוזים מהקנה עם מינימום מסויים שהמפיק שמביא את הסרט מתחייב כלפי המפיקים בחו"ל. התשלומים האלה יועברו בשלב יותר מאוחר כי לא ידוע אם הסרט יצליח.

החוק יוצר מצב שלפיו ההעברה המאוחרת יותר תחייב בהיטל על שירותים מיובאים. טענתנו הבסיסית היא שגם התשלום המועבר מאוחר יותר הוא תשלום, הוא חלק מהטובין. כי אותו צלולויד ערכו נקבע לפי הזכויות עליו. כי אם אדם יקנה סרט להקרנה פרטית בבית, ערכו יהיה שונה מאשר סרט שאתה יכול להקרינו בבתי קולנוע. בכל סופרמרקט באירופה ניתן לקנות קסטת וידאו. אותה קסטה כאשר נקנית לשימוש פרטי מחירה X, וכאשר נקנית להשכרה, מחירה גבוה פי אלף או פי אלפיים. לכן ברור שאותו חלק מדמי ההשכרה הוא הערך של המוצר, של סרט הקולנוע. מאחר שלשון החוק עלולה ליצור אי הבנות, אנחנו מבקשים שייאמר במפורש שיבוא סרטי קולנוע פטור מההיטל.

מ' בר-און:

על הצלולויד אין היטל?

צ' עמית:

לא. הוא מוטל רק על השירותים המיובאים. אנחנו טוענים שהמוצר הזה על שני חלקיו הוא מוצר אחד. אנחנו מציעים לפטור במפורש בחוק כדי להסיר ספק, את סרטי הקולנוע, כולל התשלומים שהועברו מאוחר יותר עבור ההקרנות.

היו"ר י' ארידור:

לפי ההגיון הפנימי של החוק אפשר להבדיל בין מחיר זה למחיר זה אם חלק מזה הוא בארץ וחלק בחו"ל.

צ' עמית:

אין הבדל אם מיבאים סרט או טרקטור. היות ולא הוטל 15% על הטרקטור, שעל ערכו מופיע ברשימו, אנחנו מבקשים שדינם של סרטי הקולנוע יהיה אותו הדבר. אם כל התמורה היתה מופיעה ברשימו, לא היה צורך לבוא הנה. אם היית משלם מראש על סרט ולא אחרי הקרנתו, לא היה צורך לבוא הנה.

אני רוצה להוסיף עוד כמה מלים: קולנוע זה מוצר של תרבות, של צריכה המונית, זה ענף במשק הרבה שנים. בכל העולם הוא שוחרר ממסים, גם פה הוא שוחרר מהיטל עינוגים. על סרט קולנוע כמו על מוצרי תרבות אחרים לא חל שום מכס ואינוני חושב שצריך להטיל עליו פה היטל מיוחד אלא צריך לחפש גישה לקולא. בעולם ההיטל הזה יובן לא כשער מטבע אלא כמס שמדינת ישראל מטילה על תרבות, וזה עומד בניגוד לכמה אמנות של תרבות שישראל חתומה עליהן.

א' גלעד:

אני מייצג את חברת האחרים וורנר בארץ. המציאות היא כמו שהסביר צבי עמית, אבל אני רוצה להיכנס יותר לעומקו של הנושא. סרט קולנוע כדי לייצר אותו בעולם עולה 10, 20 ואפילו 40 מיליון דולר. לוקחים ממוצע ליצור סרט בארצות הברית כ-20 מיליון דולר. לייצר עותק של צלולויד עולה אלפיים עד ארבעת אלפים דולר. במציאות מחיר הסרט מתחלק לשני חלקים: חלק אחד שנקרא הרשות להשתמש בסרט, והשני - הצלולויד. הצלולויד מבוצע במעבדה. כאשר סרט עלה 20 מיליון דולר, יושבת החברה שהפיצה את הסרט ועושה הערכה כמה כל מדינה צריכה לכסות על מנת לכסות את העלות. ישראל מופיעה כ-0.2% מהשוק העולמי. זאת אומרת אם סרט עלה 20 מיליון דולר, מחלקים לישראל כ-40 אלף דולר.

יבוא הסרטים לארץ מתחלק לשתי צורות: יש יבואנים עצמאים שכאשר הם מביאים סרט הם מתחייבים לשלם מקדמה ל חשבון דמי השימוש שהולכים לפי אותה טבלה של 0.2%. בנוסף לזה במידה והסרט היה הצלחה, עוד אחוז מסויים מההצלחה. יש חברות חברות סרטים עולמיות שלהן יש משרדים בארץ והנציגים שלהן מקבלים את הסרטים ללא תשלום מראש ומעבירים לאותן חברות הסרטים את החלק שלהם בהסרטה לאחר כל ההוצאות. כי כל ההוצאות שנעשות במדינת ישראל הן הוצאות שחלות על המפיץ בחו"ל, כאשר המפיץ המקומי נותן רק מקדמה.

מ' בר-און:

וורנר למשל היא חברה ישראלית?

א' גלעד:

חברה לא ישראלית, היא חברה זרה. אני הנציג של החברה בארץ.

גם מס הכנסה היסטורית לפני 25-30 שנה הכיר בעובדה שהתשלום של דמי השימוש לחו"ל הוא לא רווח אלא הוא על חשבון כיסוי הוצאות. אי לכך חברות הסרטים חייבות במס של 9%, על הסך הכול שמועבר לחו"ל.

עד היום ענף הקולנוע היה פטור מאותם 15%. אם העניין הזה נופל עלינו היום, זה משנה את כל הבסיס, ואז צריך לבקש העלאת מחיר בתקופה של הקפאה, כי אצלנו זה גורם מאוד חשוב. אינני רוצה להוסיף שהענף הזה נמצא במשבר רציני מאוד. יש לנו הבעיה של הטלוויזיה הפירטית, והמציאות היא שסרט שאנחנו משלמים עליו דמי שימוש לחו"ל, יש גורמים של העולם התחתון במדינה שמשתמשים בזכות הזו בלי לשלם. למשל עיר כמו חיפה שעד לפני כמה שנים נתנה 12% מהכנסות ענף הקולנוע, ירדה לאחוז אחד.

לאור האמור לעיל נראה לי שצריך להתייחס ליבוא של ענף הקולנוע כטובין.

י' מצא:

במסגרת זו שמדברים על יבוא סרטים והסרטות, אני רוצה לנצל את ההזדמנות ולדבר על פירטיות בהצגת סרטים. הייתי מאוד שמח לו מפיצי הסרטים היו אומרים דברם על פירטיות בפריצת השבת במקומות שלא קיימת בעיה כזאת ויש שלוות חיים. בירושלים יש שלוה בחיי התושבים פה - - -

מ' בר-און:

בכל מקום שתוותר לדתיים תהיה שלוה.

י' מצא:

אני לא רוצה להיכנס לבעיה הכללית של הקרנות בשבת או לא בשבת. אבל אם לוקחים עיר שמעולם לא הסריטו בה בשבתות והאוכלוסיה איננה מחפשת את הצרה הזאת, ובעידן הוידיואוי מי שרוצה להסריט לו, יכול לעשות זאת - אז להתחיל ולעשות את זה בהפגנתיות ולעשות הקרנות פירטיות, אני מוצא לנכון למחות נגד תופעה זו. אני חושב שהמפייצים צריכים לא להשכיר סרטים במקום שהדבר יכול להסעיר את חיי התושבים. אני אומר זאת בלי להיכנס לשאלה של דתיים וחילוניים. הייתי רוצה שמפייצי הסרטים יאמרו היום את דברם בענין. זה עניינם, הם מדברים על פירטיות בהפצת סרטים ואני מדבר על פירטיות בהסערת חיי התושבים. לא ייתכן שתתחיל תסיסה בירושלים סביב הקרנת סרטים.

צ' עמית:

זה לא שייך למפייצי הסרטים. כאשר "אוסם" מוכר מוצר הוא יודע למי זה יגיע?

א' מנוסביץ:

אני נציג התאחדות חברות הסרטים האמריקאיות, שמאגדת כ-80%-90 מתעשיית הסרטים בעולם. למעלה מ-50% מהחברים בהתאחדות הזו הם יהודים טובים וכשרים.

מה שהולך לקרות במדינת ישראל בנושא הזה הוא דבר יחיד במינו בעולם המערבי. אסביר מספר עובדות. מדינת ישראל חתומה על אמנות מסוימות גם בתחום המיסוי. כל אמנה שמדינת ישראל חתומה עליה למשל כפל מס, במדינות כמו הולנד, אנגליה ואחרות, נושא הסרטים יוצא מהמס. כאשר מדובר על כפל מס מדובר על 15% או 25%. בנושא סרטים מדינת ישראל חתומה כמדינה והדבר אושר על ידי הכנסת, שלגבי זה יהיה פטור או סכום מכסימלי עד 10%-5 בלבד. מדינת ישראל הולכת כאן בהינף יד להטיל 15% על הברוטו של כל תקבול שמגיע לחברה. זה לא רווח וזה לא דבר שקשור בהכנסה. מבחינה פרקטית הדבר הזה הופך את כל המערך של יבוא סרטים או הצגת סרטים בארץ לדבר שאין לו משמעות כלכלית לאף גוף שרוצה לפעול במדינת ישראל. המשמעות היא עד כדי כך חמורה שבאופן הדחוף ביותר ביקש להגיע ארצה סגן הנשיא העולמי של החברה שגם הוא יהודי טוב וכשר, כדי להסביר מה אנחנו הולכים לעשות בנושא זה, שמבחינת התועלת הכספית שלו הוא אפסי, אבל מבחינת הנזק שגורם לחברות ולקשרי הסרטים בין מדינת ישראל למדינות העולם הוא דבר שלא ייעשה.

מ' בר-און:

מה ההיקף של זה?

א' מנוסביץ:

פחות מחצי מיליון דולר לשנה. הולכים להרוס אמנות בינלאומיות בתחום התרבות, בתחום קניין רוחני, וכל זה בשביל חצי מיליון דולר, 15% היטל.

בניגוד לכל לענף אחד שקשור במערכת הזאת, כל מה שקורה במדינת ישראל בנושא הזה הוא חלק ממערך של אנשים, חברות וגופים שמבחינתם ה-15% האלה למעשה מעולם לא יכולים להיות מוחזרים. משום שבמסגרת ההסדרים הקיימים במדינת ישראל מזה עשרות שנים יש הסכמה שהם לא מנהלים ספרים במשמעות הזאת שהם מגישים דו"ח למס הכנסה ומקבלים את החזר הזה אחרי סוף השנה כמו שקבוע בחוק. כי בחוק כתוב שההיטל הזה מוחזר בסוף השנה כהוצאה שאפשר לנכות אותה כמו כל אדם שמנהל עסק. ידוע לאנשי המס ואני מביא זאת לידיעת חברי הוועדה, שבכל המסגרת העולמית חברות סרטים אינן יכולות לנהל מאזנים בכל מדינה ששם הן מפיצות את הסרטים. משמעות ההיטל הזה של 15% על חברות אלה, שכל ה-15% מהווה מס מלא שאין הן יכולות לקבל אותו בחזרה, וזה מהווה עיוות שלא הכוונה כאן לבצע אותו.

לסיום אני רוצה לומר, שאם ההיטל הזה יוטל על תעשיית הסרטים המשמעות היא יצירת תקדים שעלול לפגוע במערכת יחסי היצוא של מדינת ישראל. חתמנו עכשיו על הסכם סחר חופשי עם ארצות הברית. יש בהסכם הזה סעיף מפורש - - -

היו"ר א' י' שפירא:

ההסכם הוא תלוי על בלימה, הוא איננו נותן דבר חוץ מאשר כתוב על הנייר.

א' מנוסביץ:

אז ישראל יכולה לחזור בה ממנו. בהסכם הזה יש סעיף מיוחד לגבי קניין רוחני שקובע ששני הצדדים חייבים לעשות הכול על מנת להקל על חילופי קשרים בעניין הקניין הרוחני. שמעתי בחדשות שלגבי נושא הסדינים הדבר הסתדר. ארצות-הברית ויתרה. אנחנו מבקשים מארצות-הברית כל מיני קונצסיות ואנחנו בדלת האחורית פוגעים בעניין.

הייתי מציע שתשמעו בנושא הזה את סגן הנשיא העולמי של התאחדות הסרטים שעוזב את כל עיסוקיו ומגיע הנה כדי לדבר על חומרת העניין.

א' ויינשטיין:

אני נוטה לתמוך, אבל מפריע לי נושא מסויים: בירושלים היו הקרנות סרטים לסטודנטים, לא בימי שבת, בימי השבוע בקמפוסים, במחיר מוזל. הפסיקו עכשיו לספק סרטים עבור זה כי זה מתחרה בבתי הקולנוע בעיר. אז אינני יכול לתמוך במערכת כזאת שמצד אחד צועקת ומצד שני איננה נותנת סרטים לסטודנטים והחזקים שולטים. איך אפשר לתמוך בזה?

א' מנוסביץ:

כנציג חברות הסרטים האמריקאיות אני מודע שבשום אופן אין לנו עניין ולא ניתן יד לדבר כזה. אני מוכן לשבת אתך עשרים וארבע שעות ולבדוק את העניין. אינני מייצג אינטרס כלכלי של נציג ישראלי זה או אחר. אם יש תופעה כזאת, נא להביא את זה לידיעתי. אני מודיע לך שנטפל בזה באופן מיידי. אני מוכן לטפל בזה אישית.

י' ברון:

העירו כאן שמש הכנסה הכיר בעובדה שצריך לגבות רק 98. אין כל שייכות לנושא של מס הכנסה ולנושא שאנו דנים פה היום. מס הכנסה הוא מס שצריכה לשלם החברה הזרה בעד ההכנסות שלה בישראל. מאחר שמעבירים להם תמלוגים או תשלומים עבור הסרטים, אז הם צריכים לשלם מס. תאורטית אפשר היה לגבות מהם 258, אבל יש לנציב סמכות לגבות מס אחר, כאשר הוא משוכנע שהרווח הטמון בתשלום הוא לא כולו ולכן נקבע 98. אינני רואה את השייכות של זה לנושא.

ההיטל איננו מוטל על החברות בחו"ל. לכן אינני מבין את התרעומת. ההיטל מוטל על המייבאים הישראליים.

לא שמעתי שום התייחסות ושום צעקה של ענף הסרטים כאשר בשבוע האחרון של יוני במצטבר היה פיחות של 258 וכתוצאה מזה היו צריכים לשלם בעד כל דולר לחו"ל 1,500 שקל במקום 1,200 שהיה עד אז.

מ' בר-און:

אבל אז העלו את מחירי הסרטים.

י' ברוך:

אבל מחיר הדולר עלה מ-1,200 ל-1,500 בסוף יוני, וזה לא יצואן שאומר לי שכתוצאה מזה קיבל יותר כסף, אלא זה פשוט יבואן ששילם סכום יותר גבוה למטבע, וזו הכוונה גם היום - לשלם את השער הגבוה יותר פלוס 15%. בתקנות שנביא מחר מדברים על החזרים של היטלים למי שמביא דולרים מחו"ל ומתוך הדולרים האלה הוא מחזיר כדי לקנות שירותים בארץ. איננו מדברים על פטור מהיטל על מייבא שירות לצורך עיסוק בישראל, וזה המצב של הסרטים.

התשלומים האלה לחברות הזרות הן חלק מהמחיר. ניסו להשוות את הנושא לטובין. כלומר, מדוע על טובין אין 15% ועל זה יש. על מוצרים מוגמרים יש בישראל מס כבד - יש מס קניה ויש תמ"א שזה החשבון של ההפרש במחיר השוק - וכל אלה הם בשיעור גבוה. אם המשלחת היתה אומרת שאנחנו רואים בסרט דבר מה שלם שמורכב משני דברים: הזכות לשימוש בו ומחיר ההעתק, את הזכות לשימוש משלמים אחר-כך בתגמולים שמקבלים עבור הסרט; אילו היינו מטילים מס קניה לא רק על העותק אלא גם על מה שמשלמים לאחר מכן, כי זה המחיר עבור הסרט, אז היינו גובים סכום עתק הגבוה פי כמה וכמה מה-15%.

אין הדבר הזה כלל וכלל נוגע לאמנות. אם יש אמנה שקובעת מה שקובעת, היא לא חלה על היטלים מהסוג הזה כפי שלא חלה על מחיר המטבע. ההיטל הוא מחיר המטבע ותו לא. זה לא תחליף לפיחות. אני לא רוצה להשתמש במונח של פיחות, אני רק אומר שכאשר יש פיחות, מחיר המטבע עולה, וכל דולר שיוצא מהארץ יש היטל של 15% אלא אם מדובר במוצר מוגמר שעליו יש מס קניה ותמ"א. על חמרי גלם אין. זאת אומרת אם בא יצרן של סרטים ועושה סרט ישראלי ועל מנת לעשות את הסרט הוא צריך להביא צלולויד, זה חומר גלם בשבילו ועל זה הוא משלם כמו עבור חומר גלם אחר. אבל אם הוא מייבא מוצר מוגר וזה סרט להקרנה, ייתכן שהיו צריכים לומר שמחיר המוצר הזה הוא גם העותק פלוס כל מה שמשלם לאחר מכן בדרך של תמלוגים.

לכן אינני רואה את הסיבה לצעקה. כפי שמטילים על כל דבר שהוא שירות מיובא, וכאן בוודאי ובוודאי, כך גם פה. אנחנו צריכים לבחור לנו בהגדרה מה זה סרט. אם סרט זה רק העותק והיתר זה תשלום עבור שירות, אלה הם תמלוגים, אז זה שירות ואז על זה 15%. ואם זו סחורה מושלמת, צריך לעשות את החשבון על שני חלקי הסחורה. לכן האוצר יציע לא לקבל את הדרישה של המפיצים.

מ' בר-און:

שתי שאלות: א. בענין העלאת מחירי כרטיסי הולנוע. ברור שכאשר מטילים את זה באמצע התכנית הכלכלית, זה משנה את מצבם של המפיצים. מאחר שמחיר כרטיס הקולנוע מוקפא, איך אתה עונה להם?

ב. הם מתייחסים לזה כאל טובין. המכס בטובין בדרך כלל מונע תחרות נגד מוצרים ישראליים. זו מטרת המכס.

מ' ברקת:

זה פויסקאלי.

מ' בר-און:

בנוגע לנימוק הפויסקאלי אתם עושים הבחנות. עד עכשיו לא הטילו על הקולנוע שום דבר.

היו"ר א' י' שפירא:

אני רוצה לומר לכם משהו. הזמינו אותי כיושב-ראש ועדת הכספים להיות נוכח בפתיחת ועידת והסתדרות. בעת הטקס שם קם ראש העיר טדי קולק ובירך את הוועידה. אני

מוכרח לומר ואני אומר את זה בכל הכנות, לאחר דבריו לא עצמתי עין. היהודי הזה אמר בברכה שלו לוועד הפועל לבוא לירושלים פן יהיה בה רוב לא ציוני.

מ' בר-און:

אולי הוא התכוון לערבים?

היו"ר א' י' שפירא:

אתה יודע למה הוא התכוון. אם בגלל סרטי קולנוע הוא מגיע לדברים כאלה - - -

ע' סולודר:

חשבתי שהוא התכוון לערבים.

היו"ר א' י' שפירא:

כולנו הבנו למה הוא התכוון. כדי לא לבייש את מזכיר ההסתדרות שדיבר, לא יצאתי באמצע. אוי לעיר שראש העיר חושב ככה, שכאשר יש מחלוקת על חילול שבת והקרנת סרטים, יש לו נימוק חזק למה הוועד הפועל של ההסתדרות צריך לבוא לכאן. אני רוצה להגיד לך שאם זה יכול לגרום שראש עיר ייכנס לתהום כזו בעת הפתיחה של ועידת ההסתדרות, הייתי מטיל 300%, עם כל ההסכמים שקיימים. תראו לאן הגענו.

מ' בר-און:

בענין הסרטים טדי קולק בעדכם. הוא נגד הקרנות הסרטים.

י' ברוך:

אין כאן הטלה באמצע התכנית הכלכלית. ב-13 בנובמבר 1984 נקבע היטל של 15% על הסרטים ועל התמלוגים שמשלמים. יש להם דעה אחרת, ייתכן שזה יתברר בבית משפט.

מ' בר-און:

זה חל והם לא שילמו.

י' ברוך:

אני מבין שהם מתנגדים לתשלום.

כל המיסוי על טובין מוגמרים, בייחוד התמ"א, אילו היה 15% על הסרטים, לא היה תמ"א. בתמ"א יש המרכיב של הגנה אבל יש גם המרכיב של הפער במטבע. כך שאין פה אלמנט של אפליה. אילו היינו אומרים שבמקום היטל יהיה 15%, זה היה קיים.

י' ארידור:

מר ברוך, מה שאתה אומר הוא שאתה מטיל עליהם את המס הנמוך ביותר.

י' ברוך:

אמת.

6.11.85

צ' עמית:

אנחנו רוצים שיראו במוצר הזה שנקרא סרט קולנוע מוצר. אם תחשוב שצריכים להטיל עליו מכס של 300% או פחות, הדבר יבוא לוועדה והוועדה תחליט אם מוצדק שיוטל מכס בגובה כזה. הסיבה שלא הוטל מכס על המוצר הזה היא שזה מוצר תרבות, ועל מוצרי תרבות ועל ספרים ועתונים אין מטילים היטלים.

אנחנו מבקשים בגלל העובדה שהתשלום נעשה על המוצר הזה בשתי דרכים ובגלל הוויכוח שהוזכר, שהוועדה במפורש תאמר שזה מוצר על שני חלקיו ולכן דינו ככל מוצר אחר של חמרי גלם שההיטל הזה איננו חל עליו.

חבר-הכנסת ארידור בתפקידו הקודם היה אחראי לביטול היטל העינוגים ואני מניח שהסיבה היתה שהוא שוכנע שהענף הזה במשבר והוא ראוי להקלות.

י' ארידור:

לא זו הסיבה. חשבתי שיש מגוון גדול מדי של מסים שצריך לבטל, והיטל העינוגים היה אחד מהם.

צ' עמית:

בכל אופן, זה היה מס ספציפי על ענף הקולנוע וגם זה מס ספציפי. ההיטל הזה הוא שער מטבע אבל זה לא ברור מעבר לחדר הזה לאף אחד וזה לא ברור לאף אחד בחו"ל. בחו"ל הדבר הזה יתפרש כמס על סרטי קולנוע ואז זה עומד בניגוד לאמנות.

היו"ר א' י' שפירא:

אם יש לכם מה להוסיף, תכינו זאת בכתב ואני אקרא זאת לפני הוועדה. אתם יכולים להכין את זה עכשיו.

א' מנוסביץ:

רק הערה קטנה לדברי הממונה על הכנסות המדינה. בניגוד לכל ענף אחר, הענף הזה משלם את המסים שאתה מדבר עליהם. כרטיס הקולנוע עליו משולם מע"מ, וכל המערך הזה מתגלגל במערכת הישראלית. מה שקורה בענף הזה מבחינת מיסוי שעם הטלת ה-15% זה יהיה כפול. יש כאן פעמיים 15%. אני אפרט את זה במכתב שאני כותב. אין ענף אחר שמשלם פעמיים 15%.

א' ויינשטיין:

זו הבעיה העקרונית גם אצל סוכני נסיעות.

היו"ר א' י' שפירא:

תודה רבה לכם.

שינויים בתקציב לשנת 1985

היו"ר א' י' שפירא:

לפני שניגש לחוק, יש אלינו פניה להעברה תקציבית. מדובר על פניה 118 של אגף התקציבים.

בשנת 1983/84 נבנו ביבנה שני בתי ספר שבנייתם נסתיימה בסוף שנת 1984. עקב כך שהכספים לבניית בתי הספר הועברו באיחור, נוצר למועצה המקומית יבנה גרעון של 725 מיליון שקל. הבקשה היא אישור להעברת 725 מיליון שקל מהרזרבה הכללית לתקציב משרד הבינוי והשיכון לשם כיסוי הגרעון.

ע' סולודר:

אני תומכת בהעברה התקציבית אבל אני חוזרת ומזכירה, יש לנו העברה תקציבית בנושא משרד החינוך. מתי סוף סוף זה יובא? לפני שבועיים וחצי דחינו ליום לפי בקשת חבר-הכנסת דנינו. מאז לא דנו בזה.

היו"ר א' י' שפירא:

הקמתי ועדת משנה להעברות תקציביות שעד עכשיו לא הפעלתי אותה. אני היושב-ראש של ועדת המשנה. אני עומד להפעיל את הוועדה והנושא הזה יעלה בה בישיבה הבאה.

ע' סולודר:

אני בכל זאת מבקשת שעד לסוף השבוע נגמור את הסיפור הזה.

היו"ר א' י' שפירא:

שמעתי.

מ' בר-און:

במקרה יצא לי בשליחות הכנסת לבקר ביבנה ובבתי הספר האלה, הלוואי על כל בתי הספר במדינה. ביבנה נעשתה עבודה פרטנית מיוחדת.

הוחלט: לאשר פניה מס' 118 של הממונה על התקציבים

חוק היטל על שירותים מיובאים (הוראת שעה) (תיקון מס' 2 והארכת תוקף)

היו"ר א' י' שפירא:

אנחנו חוזרים לחוק היטל על שירותים מיובאים. אנחנו צריכים להמשיך לעבור על החוק.

א' ויינשטיין:

החוק לא היה על סדר היום ביום רביעי הקודם, וכאשר רצו להתחיל בדיון אמרתי שלא הספקתי לקרוא את הדברים. אבל לאחר כמה משפטים קצרים סוכם שיתחילו לקרוא את החוק.

יש שתי בעיות עקרוניות בחוק שהייתי מבקש לקבל עליהן תשובות עקרוניות ואז אני חושב שאפשר לגמור מבחינתי.

מתוך התזכירים שקראתי יש שני דברים: 1. הנושא של כפל מס לגבי הסוכנים; 2. מחירי בתי המלון, השוואה לתעשייה. הממשלה קיבלה בשעתה החלטה שהמלונאות זה כמו התעשייה. אני חושב שכאן יש מצב שהחוק איננו מבטא את החלטת הממשלה. הייתי מבקש במסגרת הדיון לקבל על זה תשובה.

י' ארידור:

אם החוק הזה בא להטיל היטל של 15% על כל קניה של מטבע זר בכל צורה שהיא, אז יוצא שהיצואנים מקבלים 15% פחות על המטבע, אם כי מקבלים פיצוי בצורה אחרת, ואז יוצא שעושים דבר מלאכותי לגבי שער המטבע. לא ידעתי את זה קודם.

א' ויינשטיין:

זה שער נוסף.

י' ארידור:

אז מה אתם חושבים - כדאי לעשות שער מטבע ריאלי? מתי תעשו את זה? אני רוצה שיהיה ברור, אני נגד פחות, אני רק שואל האם השיטה הזאת שבה בעצם עושים פחות אפקטיבי באמצעות חוקים ומשלימים את התהליך סעיף אחרי סעיף, האם זה לא יביא לפחות ממשי של שער המטבע? כי ברגע מסויים יגידו, אנחנו עושים השוואה, אנחנו מוחקים את ההיטלים בשיעור של 15% ומורידים את הפיצוי ליצואנים של 15%. אז מתי אתם עושים את האחדת השערים? ואני רוצה שיהיה ברור שאני נגד פחות.

י' ברון:

בקשר לבתי המלון בהשוואה לתעשייה - אני מבקש שהדיון על כך יתקיים במסגרת שהוא צריך להתקיים, וזה מחר בתקנות, כי שר אנחנו מביאים את התקנות ונותנים את ההחזרים שזה הפטור של ההיטל בשל יצוא. מתייחסים בתקנות בהחלט לבתי המלון כיצוא. כמעט פתרנו את הבעיה של בתי המלון. יש איזו בעיה שולית שמחר אני אסביר אותה. הסכמו על דבר אחד: יש הסכמה בוועדה לפי בקשתי, שהחוק למרות שמצביעים עליו ומאשרים אותו, יובא לאישור בקריאה שניה ושלישית לאחר אישור התקנות פרופורמה. לכן מחר יהיו התקנות וזה כפוף לדיון על התקנות.

א' ויינשטיין:

אז יש לי שאלה: קראתי בעתונים שעמלות לסוכנים מחו"ל יהיו פטורות, כי תמלוגים לניהול חברות בינלאומיות יהיו פטורים.

י' ברון:

מחר זה יהיה.

א' ויינשטיין:

אם גומרים משהו עם ענף וזה מופיע בעתון, חבר ועדת הכספים רוצה לדעת זאת. למה לא לומר מה נגמר כדי שאומר את דעתי? מה שקורה הוא שחברי ועדת הכספים אין להם דעה. רק לאוצר יש דעה.

היו"ר א' י' שפירא:

מי אמר את זה?

א' ויינשטיין:

אנו דנים בחוק ואני קורא בעתונים שיש הסכמים עם האוצר ולא נותנים לי לדבר אפילו לפרוטוקול. אני מבקש לדעת לגבי מה יש הסכם ולגבי מה לא.

י' ברון:

הופיעו משלחות בתל-אביב ביום חמישי והוסכם והוחלט וכתוב בפרוטוקול שעלי להיפגש לפני שאני מביא את התקנות עם כל הענפים ולהביא תקנות מוסכמות או לא מוסכמות על כל הענפים. נפגשתי עם כל הענפים, יש רק עוד אחד שולי שאתו אני אפגש היום אחר הצהריים, ומחר נביא את התקנות.

אבל יש לי בעיה כאשר אני משיב, מה בקשר ליתר. אם נקיים את הדיון על התקנות ללא התקנות והחוק לא יהיה, אז יהיה לא זה ולא זה.

א' ויינשטיין:

ביקשתי רק במשפט אחד.

י' ברון:

במשפט אחד אני אענה לך: מה שכתוב בעתון נכון אחרי שהוכיחו מה שהוכיחו, אחרי שהופיעו המלונות והוכיחו שהם צודקים. הכול גמור ומוסכם חוץ מדבר שולי וקטן במלונות, ואני אסביר. אבל כל מה שכתוב בעתון זה נכון.

נשאר לנו לגמור ענין כפל מס בדבר אחד וזה כאשר אתה נוסע לחו"ל ורוצה מכאן להזמין מלון ורוצה לשלם את זה פה. אז אם אתה משלם את זה פה, אתה צריך לשלם קודם כל 15% היטל כמו על כל השירותים. אבל הואיל וזה פעמיים, אז אתה כאילו משלם פעמיים. אני מודה שזה כפל ואני מודה שהיתה לנו כוונה להוריד את הכפל. אבל היו שתי סיבות מדוע לא הורדנו: 1. רצינו לעשות קו ישר בין הכרטיסים ולעשות את זה בדרך של הורדת ההיטל הקצוב, אבל ועדת השרים לענייני כלכלה אמרה שזה לא פרוגרסיבי; 2. בהיטל הזה אמרו, בצדק, בתקופה שדולר נסיעות הוא עם 15% (ואני לא רוצה להגיד שהדולר השחר הוא רק עם 6%) אז במצב זה וכאשר נתנו לאנשים שנוסעים לעסקים, להבדיל מטיולים, לקבל מעבר ל-800 דולר עוד 120 דולר, אז יכול כל אחד לנצל מהכספים האלה ולשלם עבור המלון והרכב ואז זה 15% ולא 32%. אם נוריד את ה-32%, הוא ישלם פה הכול. דיברתי עם סוכני נסיעות והם אמרו לי שכמעט ולא רוכשים בארץ מכוניות ובתי מלון עבור חו"ל, וזה צמצם את הוצאת מטבע החוץ. לכן אמרנו שנשאיר את המקרה הזה של כפל כי הוא לא פוגע ורק מונע הוצאת מטבע חוץ.

היו"ר א' י' שפירא:

לדעתי, יש פה עוול. אדם שנוסע לארצות הברית במחלקה ראשונה צריך לשלם סכום גדול עבור ההיטל של 20%.

ח' רמון:

מי שיש לו כסף למחלקה ראשונה, שישלם את ההיטל. זה לא מדאיג אותנו.

י' ברון:

זו הסיבה שקבעו 20%, כדי שיהיה פרוגרסיבי.

מ' ברקת:

בוועדה דרשו מאתנו לקבוע 20%.

היו"ר א' י' שפירא:

אני רוצה להביא לידיעתכם שהיות ומס הנסיעות ירד באוקטובר, אין להשיג מקום במטוסים שבוע מראש. כלומר, מי שחשב שנוסעים לחו"ל רק בקיץ ובגלל זה הטילו את המס ועכשיו הורידו, טעה.

י' ברון:

אני יודע את זה.

א' ויינשטיין:

אם יש הצהרה שהחוק לא יובא לקריאה שניה ושלישית בלי התקנות, אז יש לי שאלה עקרונית - האם אני יכול להיות בטוח שבתקנות שיובאו, ענף התיירות מושווה בכל לתעשייה? האם אני יכול להיות בטוח שבנושא של הוצאות פרסום בחו"ל והשתתפות בתערוכות יש השוואה בין התעשייה למלונאות, או שיש אפליה בתקנות? כי אם יש אפליה בתקנות, אני מבקש לקיים דיון בקואליציה על כך.

היו"ר א' י' שפירא:

אני מבין שכל ענף נפגש עם הממונה על הכנסות המדינה והגיע לאיזה סיכום. בבתי המלון על רוב הדברים הגיעו לידי סיכום ויש כמה דברים שלא הגיעו לסיכום. מה לא סוכם?

י' ברון:

מה שקורה הוא בדיוק מה שחשבתי: על השאלה הראשונה אמרתי שאם אני אענה, תהיה שאלה מה לא. כאשר אני אגיד מה לא, תהיה שאלה מדוע, ואז לא נגמור את זה לא היום ולא מחר. לכן אמרתי שדיון על התקנות זה דבר שדורש הסבר מלא מאלף עד תיו כללית וענפית עם הקונצפציה, וממני זה דורש הסבר של עשרים דקות עד חצי שעה. אפשר לקיים את זה היום כאשר התקנות לא לפנינו.

א' ויינשטיין:

אני רוצה לדעת מה העקרון.

י' ברון:

אני מאמין שאין אפליה ומיקי פדרמן מאמין שכן. אז יש ויכוח.

מ' שטרית:

במקרה לחלוטין, אריאל, הזדמנתי למשרד האוצר והנושא הזה עלה במשרד והיושב-ראש ביקש ממני לשמוע את העניין. השתכנעתי לפחות אז בשיחה שיש בגישה של מר ברון הצדקה, ולדעתי זה פותר את הבעיה של המלונאות. ברוב הדברים שראיתי העמדה של מר ברון צודקת.

י' ברון:

יש לי עוד שתי שאלות להשיב. היושב-ראש וחבר-הכנסת בר-און מבקשים להתייחס למס נסיעות, להמרת דולרים בקשר לעולים חדשים, חולים הזקוקים לטיפול, בני ישיבות וסטודנטים.

ח' רמון:

אנשים שנוסעים פעם בשנה לחו"ל.

י' ברון:

אני רוצה לומר קודם כל דבר אחד חיובי, שחולים הזקוקים לטיפול באישור רופאים מוסמכים, יש והם מקבלים החזר. כל מי שמביא אישור ממשרד הבריאות מקבל מקרן של האוצר את 100 הדולרים. זה דבר אוטומטי והוא מקבל את זה בערך הדולר לפי השער היציג ביום ההחזר.

מה שנוגע לעולים חדשים, סטודנטים, בני ישיבות - אני רוצה לומר לחברי הוועדה שכאשר היה היטל של 100 דולרים, כמעט ולא היו פניות לפטורים. כאשר המס הגיע ל-350 דולר ול-300 דולר היו אלינו מאות ואלפי פניות והעסקנו שניים-שלושה אנשים אצלנו במתן תשובות. לחמתי נגד תשובות סטנדרטיות ובכל מקרה התייחסתי והסברתי בצורה הכי יפה, וקיבלתי תשובות גם על התשובות שלי. מאז שירד ההיטל ל-150 דולר ואחר-כך ל-100 דולר, לא היתה שום טענה. גם במכתבים שקיבלנו נאמר, ניחא 100 דולר, אבל לא 300 דולר.

יש לנו בעיה עם הפטורים האלה. זה אמנם לא שייך לחוק. בנושא הזה יש לנו בעיה קשה ביותר בשטח של הביצוע. זה לא סעיף בחוק הזה, זה בחוק היטל נסיעות. אבל אני מבין שיש השלכות ומוצדק להתייחס לזה. הבעיה היא שההיטל לא משתלם באוצר, לא באים אלינו לשלם אותו. ההיטל משתלם בבנק. לפני שמקבל האיש כרטיס, הוא צריך להראות שהוא שילם את 100 הדולרים. נוסף לכך, הוא גם צריך להציג את האישור הזה במשטרת הגבולות. לכן למי ניתן את הסמכות לבדוק? האם אני אגיד לפקידים בכל סניפי הבנקים בארץ שהם יקבעו מי זה עולה חדש, מי זה סטודנט, האם הוא לביקור פעם בשנה או האם בא לעבוד פה? יש לנו עם זה בעיה שאנחנו לא יכולים להנפיק תעודות אישור מטעם האוצר לכל אלה שהם פטורים. כך שאין לנו תשובות לנושא הזה וגם אין דרישות לזה כאשר המס הוא 100 דולר. אם יש בכלל מקום לדיון בנושא, זה במסגרת היטל נסיעות. אני לא יודע על פתרון. אם יציע מישהו פתרון וזה ייראה, אני בהחלט מוכן לשקול זאת, אני אפנה את זה לשר. אם אני אראה שאפשר לבצע את זה ואם תהיה החלטה, נביא את זה במסגרת חוק היטל נסיעות. אני מקווה שהחוק הזה על שירותים מיובאים לא יוחק בערובה על זה.

מ' ברקת:

פעם היה לנו חוק מס נסיעות חוץ והייתי אחראי על החוק הזה, ובדיוק כך התחילו עם אלמנה עם שבעה יתומים, אחר-כך סטודנטים, ותוך שנתיים היו לנו 48 סעיפי פטור, חוץ מפקידי ממשלה ואנשים שנסעו על חשבון הדוד, אף אחד בסוף כמעט לא שילם ואז ביטלנו את זה. אם אתה אומר סטודנטים ובני ישיבות, אחר-כך לא תגמור.

ח' רמון:

אדם ששולם עבור הכרטיס שלו בחו"ל אבל טכנית הכרטיס הונפק פה, ואתם דרשתם ממנו את ה-20%, הגיש נגדכם בג"ץ, ואתם לפני שהבג"ץ החליט, הסכמתם לפשרה וגם שילמתם לו הוצאות. אני מניח שהגעתם לפשרה כי חששתם מהבג"ץ שמא הוא יהווה תקדים.

אני מבקש מכם אחת מהשתיים: או שתפטרו כל אדם במעמדו של אותו איש שקונים עבורו את הכרטיס בדולרים נכנסים מחו"ל מתשלום ההיטל, או שתתקנו תקנה שכולם ישלמו במידה והכרטיס מונפק פה. אינני רוצה שמי שיכול ויש לו זמן והוא משוגע לענין והוא פונה לבג"ץ, הוא זוכה, אבל מי שאין לו כוח לפנות לבג"ץ, הוא משלם. את הקריטריון הזה של כמה האזרח מוכן להילחם ברשות על מה שמגיע לו בדין, אני רוצה למנוע.

היו"ר אי' י' שפירא:

אם הייתי מנהל המכס הייתי אומר שאי אפשר לעשות את זה, זו פירצה, ואני בעד סתימת הפירצה הזאת.

ח' רמון:

אמרתי, או שיסתמו את הפירצה הזאת בצורה חוקית או שיאפשרו את זה לכולם, אבל שלא יזכה רק מי שיפנה לבג"ץ.

י' ברון:

אני הרי יודע שאנחנו נעבוד ביום תמישי מעשר בבוקר עד עשר בלילה. אם אני לא יכול לגבות מס מירקנים אז אתה אומר שאני צריך לפטור ממס גם את המכולות וגם את הטכסטיל. זו המשמעות של הדברים שלך. הצדק והיושר מחייבים אותי שאם מגיע כרטיס מחו"ל זה צריך להיות פטור. היושר הכלכלי הוא שכל דולר שבא מחו"ל לא צריך לגבות עליו את ה-20%. התוצאה של שני הדברים תהיה שאני לא מסוגל להתמודד עם זה. לכן אני אומר שכרטיס שמונפק פה אני לא יודע מה המקור ואני רוצה היטל. יש אנשים שמקבלים תמיכות מחו"ל ויש תייר שבא הנה ונותן לך כדי שתקנה. אין לי כל אפשרות של בקרה על זה ולכן אמרתי הכלל הוא 20% על הכול. האם בגלל זה אני צריך להרע לאלה שזה מוצדק? לא. לאחרים אני לא רוצה להיטיב ולא יכול כי זו פירצה עצומה. אז יש פה א-סימטריה ואי-צדק מסויים, אבל אי-הצדק הזה הוא אי-צדק קטן.

ח' רמון:

לא הבנתי מה שאתה אומר. היום יש חוק ומישהו רצה להתמודד אתכם בבית המשפט ואתם אל העזתם ללכת לבית המשפט כי פחדתם, אולי בצדק, מבחינתכם. אני מבקש, כדי שאני לא אוציא מודעה בעתון שמי שקונה בדולרים יפנה אלי ואני אגיש בג"ץ בשמו - שתחליטו שעל כל כרטיס שמונפק בארץ יהיה היטל 20% וזה יהיה בחוק. החוק היום לא עונה על זה. אז או לתקן את החוק או לפטור. לא ייתכן שרק מי שיש לו כסף, זמן ושכל יילך לבג"ץ ויקבל את הפטור. או לפטור או לתקן את החוק.

א' דמביץ:

המקרה הקונקרטי ידוע לי ואני מצטרף בתמיהה. הייתי מציע לבקש מנציגת משרד המשפטים להביע את עמדת משרד המשפטים בענין זה, אולי אפילו לבקש את עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה, אם היא מוצאת צורך בכך. נדמה לי שהעמדה המסורתית של הממונים על המשפט היא שלא תהיה זכות כלפי הממשלה תלויה במקריות של הפניה לערכאה משפטית. נדמה לי שמן הראוי שחוות הדעת של משרד המשפטים תהיה לפני הוועדה לפני שהיא מחליטה בענין כזה. העקרון שבדבר חשוב ביותר.

ת' פנחסוביץ:

אני מבקשת למסור מחר את חוות דעתי לאחר שאבוא בדברים עם אנשי הכנסות המדינה ומשרד האוצר. אני אמסור מחר לוועדה את עמדתי.

י' ברון:

אני חייב תשובה לחבר-הכנסת ארידור. התשובה היא שאני לא מוכן להשיב.

ח' רמון:

מה היתה השאלה?

י' ארידור:

אמרתי שאני מתנגד לפיחות אבל נוכח העובדה שמגישים את החוק הזה בעצם אומרים ששער המטבע הקנוי עלה לפחות ב-15% יותר מהיציג. זה כמעט רומז לי שבאיזה רגע יגידו שהשער היציג הוא ב-15% יותר גבוה, ויורידו בהתאם את ההטבות ליצוא כדי להשוות את השערים. שאלתי אם זה מה שהם מתכוונים והוא לא רוצה לענות.

היו"ר א' י' שפירא:

יש לי הצעה: אריאל, אמרת קודם שבעשר דקות אפשר לגמור. אני מציע היות והחוק הזה אם אנחנו עכשיו מאשרים אותו הוא בכפוף לתקנות שעליהן אנחנו נדון מחר, זאת אומרת התקנות הן חלק אינטגרלי מהחוק הזה, אז אני מציע להצביע על החוק. נתחיל בסעיף 10.

י' ברון:

בסעיפים שהצבענו יש שינוי אחד. בעמוד 6 בנוסח בכחול, סעיף (5) אנחנו רוצים להפוך אותו ל-(6), והואיל וב-(5) נאמר "הערובה ניתנה להבטחת התחייבות של תושב חוץ; הערובה ניתנה להבטחת התחייבות של תושב ישראל, וההתחייבות היא בשל רכישת נכס חוץ...". והואיל ונכס חוץ כולל את ה-(5) בעצמו, אז אנחנו כותבים "נכס חוץ כאמור בפסקאות (1) עד (5)". זה תיקון טכני.

בסעיף 2 לחוק העיקרי, זה מופיע בסעיף 3 בכחול, אנחנו רוצים להוסיף פסקה אחת בחוק העיקרי: "על אף האמור בסעיף קטן (א), אם מטבע החוץ ששולם בשל השירות המיובא או נכס החוץ, הועבר לחוץ לארץ בדרך של מימוש ערובה, המעביר יהא החייב בהיטל".

היו"ר א' י' שפירא:

זה גם אם מישהו נתן למישהו ערבות בנקאית?

י' ברון:

עוד מעט נגיע לזה.

א' דמביץ:

מה עם כלי שיט?

י' ברון:

אמרתי בפעם הקודמת וזה הוצבע, שה-208 שמשלמים על כרטיס טיסה יחולו גם על כרטיס באניה.

מועד התשלום מופיע בחוק העיקרי בסעיף 6. אנחנו בסעיף 7 של הנוסח הכחול. כל מה שאנחנו רוצים לומר הוא שבמכירת שירות קרקע שאינו נסיעה בכלי טיס או כלי שיט, יום קבלת התמורה בידי סוכן הנסיעות יהיה המועד. מיד לאחר מכן מוסיפים פסקה ואומרים: "במכירת שירות קרקע שהוא נסיעה בכלי טיס - לא יאוחר מהמועד בו כרטיס הנסיעה או מסמך אחר המעיד על זכות לנסיעה נמסר לנוסע לחוץ לארץ; המנהל רשאי לקבוע מועד חיוב המאוחר ממועד המסירה כאמור, בהתאם לכללים שיקבע." זה כבר מתבצע היום. לא נותנים כרטיס לפני שאתה משלם בבנק. רוצים שזה יהיה בחוק ולא רק בהסדר על מנת למנוע אפשרות שיגידו מחר שלא רוצים לגבות.

בסעיף (6) אחרי סעיף קטן (א) יבוא: "(ב) בוצע תשלום עבור שירות מיובא כאמור בפסקאות (1) עד (3) שבסעיף קטן (א) או עבור נכס חוץ, באמצעות כרטיס אשראי - יהיה מועד החיוב בהיטל מועד חיוב חשבוננו של המושך אצל סוחר מוסמך."

בסעיף 7 לחוק העיקרי אנחנו רוצים להוסיף "סוחר מוסמך שהעביר לחוץ לארץ מטבע חוץ בשל שירות מיובא או נכס חוץ, ישמור ברשותו מסמכים בהתאם לכללים שיקבע המנהל". אנחנו רוצים שהבנק ישמור את המסמכים.

היו"ר אי' י' שפירא:

ללא אישור של פיקוח מטבע זר?

י' ברון:

כאשר בנק מעביר מטבע זר וגובה את ההיטל, אנחנו רוצים שיהיה הסדר טכני כיצד גובה את הדוקומנטים.

אנחנו רוצים להחליף את סעיף 8 לחוק העיקרי ורוצים לומר לסוכן הנסיעות כך: "(א) סוכן נסיעות ישלם את ההיטל לאוצר המדינה באמצעות סוחר מוסמך במועד כדלקמן: (1) בשל שירות קרקע שהוא נסיעה בכלי טיס או כלי שיט - לא יאוחר ממועד מסירת הכרטיס, ואם נקבע מועד חיוב המאוחר ממועד מסירת הכרטיס כאמור בסעיף 6(א)(4) - לא יאוחר מאותו מועד; (ב) בשל שירות קרקע שאינו נסיעה בכלי טיס - לא יאוחר מתום יום העסקים השני שלאחר מועד החיוב או במועד אחר שקבע שר האוצר בתקנות באישור ועדת הכספים של הכנסת".

זאת אומרת אם מישהו בא בלילה ומוכרח לטוס, מנהל המכס יאפשר לשלם את זה במועד מאוחר יותר. סעיף (ב) קיים היום אדמיניסטרטיבית, אבל אנחנו רוצים שזה יהיה בתוך החוק.

סעיף 10 -

י' ברון:

סעיף 10 הוא סעיף הפטורים.

יש פה אותה הטכניקה שעשינו בסעיפים הקודמים. גם פה צריכים להוסיף כלי שיט בכל מקום שנאמר כלי טיס. אנחנו פוטרם הובלה וביטוח של טובין. אם אתה משלם בשביל הובלה וכאשר אתה מייבא הובלה כלולה במחיר, אז אתה לא צריך לשלם על זה היטל. זה מה שנאמר בסעיף (1)(ג): "הובלה וביטוח של טובין המיוצאים מישראל וכן הוצאות הקשורות ביבוא טובין והכלולות במחיר המוקבל של הטובין על פי סעיף 131 לפקודת המכס ובלבד שנרשמו כדיון ברשימון היבוא; שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כי הפטור על פי פיסקה זו לא יחול על הוצאות הקשורות לסוגי טובין".

בסעיף (3)(ג) ייאמר: "שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת לבטל פטור הניתן לפי סעיף זה לסוגי שירותים מיובאים או נכסי חוץ או לסוגי חייבים, להגבילו או להתנותו בתנאים". ובסעיף (4): "לקבוע כי סכום ששולם בשל סוגי טובין ייראה כסכום ששולם בשל רכישת שירות מיובא".

היו"ר אי' י' שפירא:

אני מבקש שכל דבר כזה יהיה באישור ועדת הכספים.

י' ברון:

זה כתוב.

בסעיף (ו) מופיעות פסקאות 11 עד 19 שקשורות בפטורים על העברת מטבע חוץ לחו"ל שמקורו לא בשקלים. זאת אומרת אם אני מפקד שם כסף בבנק זה מטבע חוץ שמקורו במטבע חוץ ואין על כך היטל. או אם אני מחזק כסף בחו"ל ומתוך זה קונה, אין היטל. כל מה שמקורו לא בשקלים, פטור. אנחנו אומרים גם אם תקנה מניות של חברה בארץ, לא יהיה היטל, כי אנחנו לא רוצים לפגוע. אם "אלסינט" עשתה הנפקה בחו"ל והעבירה חלק מהכסף הנה וחלק נשאר שם, לא צריך לגבול על זה היטל.

בסעיף (2) סעיף קטן (ב) אנחנו אומרים שצריכה להיות פעולה שהיא כדין.

סעיף 10(ג) מסמיך את שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור למן ההיטל סוגי שירותים או חייבים. מוצע להרחיב את הסמכות גם לגבי נכסי חוץ. כמו כן מוצע להסמיך את השר להגביל את הפטור או להתנותו בתנאים, וכן לקבוע כללים להחזר ההיטל, כולו או חלקו. על סעיף זה אנחנו בונים את התקנות שיובאו מחר. אמרנו שהשר יכול לעשות גם הסדרים ולא רק לתת פטור. הוא יכול לקבוע כללים להחזר, להגביל פטור או להתנות. כל זה יהיה בתקנות של מחר.

א' ויינשטיין:

יש לי הערה לגבי פסקה 16. בפסקה 16 בהגדרת נכס חוץ מוגדר מטבע ישראלי המועבר לחו"ל על ידי או עבור מי שמתגורר דרך קבע בישראל. אנחנו נותנים פה אפשרות לבנק ישראל, לסוכנות היהודית או להסתדרות הציונית, להעביר למישהו כסף אם לא מתגורר דרך קבע בארץ. אני יודע שיש הרבה גורמים שלא נותנים כאן את האש"ל אלא משלמים בחו"ל.

י' ברון:

אין פה שירות מיובא אלא רק נכס חוץ.

א' ויינשטיין:

בהגדרה של נכס חוץ תהיה עקיפה כזאת שתבואו לכאן ותבקשו תיקון. אנחנו יודעים שבעבר "סולל-בונה" נתנה לאנשיה במקום שכר אש"ל כפול ומכופל. אם אתה נותן אפשרות להעביר למי שלא תושב קבע, ייצאו עובדי המוסדות האלה לחו"ל ויקבלו שם כספים לאש"ל.

היו"ר א' י' שפירא:

הכוונה לשליחי הסוכנות.

י' ברון:

הכוונה רק לנכסים ולא לשירותים. אנחנו נביא תיקון לסעיף הזה.

א' ויינשטיין:

תוריד את סעיף קטן (6).

י' ברון:

נסדר את זה. ההערה במקום. נביא את התיקון מחר.

היו"ר א' י' שפירא:

גמרנו את סעיף 10. אני מעמיד אותו להצבעה.

ה צ ב ע ה
סעיף 10 נתקבל

סעיף 11 -

י' ברון:

לא רוצים כפילות. אם חל גם מס וגם היטל, אין פעמיים. מס הכוונה גם למע"מ.

היו"ר א' י' שפירא:

אני רוצה לשאול אתכם: יהודי שקנה נכס בחו"ל ומכר אותו מיד, האם צריך לשלם?

י' ברון:

אם מיד, זה פטור.

היו"ר א' י' שפירא:

אני מעמיד להצבעה סעיף 11.

ה צ ב ע ה

סעיף 11 נתקבל

סעיף 12 -

היו"ר א' י' שפירא:

אדם שקנה נכס חוץ קשור פה בעיקר לדולר. אבל נניח שהוא קנה נכס חוץ בגרמניה או בבלגיה או באנגליה כאשר הליש"ט היה 1.90 דולר ועכשיו הליש"ט 1.30 דולר, והוא מקבל 1.40 דולר לליש"ט. כלומר, בגלל הנפילה הוא מקבל פחות בדולרים. האם יש לזה פתרון?

י' ברון:

בחוק הקיים סעיף 13(ב) אומר שהיטל שיוחזר בשל שירות מיובא יהא על פי שיעור ההיטל בעת ששולם וישולם על פי שער המכירה במטבע ישראלי, ושער המכירה מדובר על השער אז. מה שהוא שילם הוא מקבל חזרה.

א' ויינשטיין:

לגבי סעיף 12(ג)(3) - למה אתם מכניסים רק "בתקופת תחולתו של חוק זה"? יש הרי עסקים שאדם מקבל את החוזרים כעבור חצי שנה.

י' ברון:

אנחנו אומרים ככה: עד מתי החוק הזה קיים? כל זמן שיש צורך בהיטל. בינתיים אנחנו אומרים עד 31 במרס 1987. אם המצב יהיה סטטי, נבוא אליכם לבקש הארכה. אם יהיה שינוי והאחדת שערים אי פעם, לא יהיה צורך.

א' ויינשטיין:

אני חושש שלא יהיו עסקים חצי שנה לפי תקום תקופת החוק.

מ' ברקת:

הוא לא מפסיד כי מקבל את הדולר שלו ב-15% יותר.

י' ברון:

היינו צריכים לכתוב בחוק כך: אם החוק הזה יוארך, אז גם הסעיף הזה יוארך. אבל אין צורך לומר את זה. החוק לא יוארך כאשר לא יהיה בו צורך. אם יהיה 15% פיחות, הוא יקבל את זה בשער.

א' ויינשטיין:

ואם יהיה פיחות של 10%?

י' ברון:

אז נשב על זה.

א' ויינשטיין:

המשפטנים צריכים למצוא פתרון לעסקים אחרת אנשים לא יפתחו עסקים.

י' ברון:

ישבנו אתמול והתלבטנו והחלטנו שזה הפתרון.

א' ויינשטיין:

אני רוצה שיהיה כתוב שיקבל את זה בשער שלו. צריך למצוא שיטה לכתוב את זה.

ת' פנחסוביץ:

אני מייצגת את משרד המשפטים. חבר-הכנסת ויינשטיין אמר שהמשפטנים צריכים למצוא פתרון. זו לא שאלה של המשפטנים. זו שאלה פוליטית, זו שאלה של הצהרת מדיניות. אם היום אנחנו נצהיר שאם יהיה פיחות של פחות מהשער הזה, זה כאילו רמז שאנחנו מתכוונים בסוף מרס 1987 או לפני כן לעשות פיחות, באותו יום שיהיה ביטול יהיה שינוי בשער. לא כדאי להיכנס לזה. אני מניחה שכאשר זה יהיה אקטואלי, הממשלה תדאג לזה, ואם היא תשכח, יש חברי כנסת שידאגו לזה.

א' ויינשטיין:

יש לי פתרון. מדאיג אותי שבעלי עסקים יגידו שלא כדאי לפתח את עסקיהם חצי שנה לפני תום החוק. אז אני מציע - שר האוצר באישור ועדת הכספים יוכל להאריך את המועד הזה.

י' ברון:

עלי זה מקובל.

היו"ר י' ארידור:

יש לי שאלה: הודעת שמה שאתה מתכוון זה שכל עוד לא יהיה שינוי בשער המטבע אתה מתכוון להאריך את החוק ולהאריך את הסעיף?

י' ברון:

לא אמרתי את זה. אמרתי דבר אחד; אם הסיבות להארכת התוקף של החוק הזה ישארו קיימות גם במרס, אנחנו נבקש הארכתו. מהן הסיבות כתוב בדברי הכנסת כאשר סגן שר האוצר הביא את החוק. הוא אמר בפירוש ארבע סיבות ביניהן: הצורך בספיגה, מיסוי, מניעת הוצאות מטבע חוץ. אם המצב ישאר סטטי, נבקש הארכת התוקף.

היו"ר י' ארידור:

אז אתה בעצם אומר שיכול להיות שתהיה הארכה של החוק. זאת אומרת בזמן החקיקה עכשיו זה לא דבר בלתי מסתבר שתהיה הארכה של החוק.

י' ברון:

יכול להיות.

היו"ר י' ארידור:

מצד שני אתה אומר שיכול להיות שלא תהיה הארכה של החוק.

י' ברון:

נכון, או חלקית.

היו"ר י' ארידור:

אתה עדיין צריך לתת פתרון מה קורה אסהחוק לא מוארך. הרעיון הזה שייאמר בתקנות שאפשר להחזיר את הכסף הוא רעיון בלתי ברור, כי תקבע את התקנות רק אם לא תאריך את החוק. כלומר, אתה רוצה להבהיר את המצב עכשיו. היות ואתה לא קובע את התקנות עכשיו, זה שיש סמכות לשר זה לא אומר לגבי מי שצריך להשקיע בנכס חוץ ויצטרך לקבל חזרה. אז איך אתה פותר לאדם שחוזשיים לפני תום החוק אין תקנות והוא לא יודע אם יתקיימו אותם הכללים שציין סגן שר האוצר? מה אתה עונה לו?

י' ברון:

ברגע שיש התקנות כמו שאומר אריאל, אנחנו אומרים אם החוק הזה לא יוארך, אז יכול להיות שהתנאים ישתנו ולא כל הסעיפים שהביאו להבאת החוק לכנסת יתקיימו אלא רק חלק מהם, ואז יהיה צורך להודיע שמחזירים רק חלק.

אני מוכן בלי זה.

היו"ר י' ארידור:

השאלה היא רצינית. אדם לפני תום חוק רוצה להשקיע אולי לשלושה חודשים ורוצה לדעת אם יקבל בחזרה. אז אומרים לו, אנחנו לא יודעים אם נחזיר לך את ה-158 או לא. מטרת הפטורים על ההשקעות מהסוג הזה היא עידוד. לעודד. אתה נותן את הפטור כי אתה אומר שאתה רוצה לעודד על ידי זה שאתה מחזיר את ההיטל. אבל המשקיע איננו יודע אם יקבל חזרה את ההיטל. צריך לפתור את השאלה הזאת.

למה לא תכתוב שהחוק לשלוש שנים, ואז לבטל אותו אתה יכול תמיד?

י' ברון:

יש לי סיבה מדוע אינני יכול. יש סיבה של יחסים בינלאומיים. הם לא נותנים לנו לעולם ועד לעשות דברים כאלה. הם מוכנים לתת לנו לתקופת גישור לעשות חוק כזה.

מ' שטרית:

למה להגביל את זמן ההחזרה לתקופת החוק?

י' ברון:

כי יכול להיות שאדם יקבל פעמיים.

לכן אני חושב שההצעה של אריאל ויינשטיין היא טובה, כי נאמר בה שנותנים את הסמכות הזאת גם אחרי תקופת החוק להחזיר בחלקו או במלואו או בכללים שיקבע. זה מצביע על כך שאנחנו מתכוונים להחזיר אם התנאים יהיו כאלה שיצדיקו החזר.

היו"ר י' ארידור:

אינני חושב שההצעה מספיק טובה. אני מציע שמר ברון יחשוב אולי יש לו תשובה עד מחר.

א' ויינשטיין:

ההצעה שלי נותנת פתח לאדם שייעד שחושבים עליו. אני מציע לאשר את התקנות אלא אם לך, ארידור, תהיה הצעה.

י' ברון:

גם לי.

היו"ר י' ארידור:

אני מציע שתחשוב על הסעיף הזה עד מחר.

א' ויינשטיין:

אני מציע שאם לממונה או ליורם ארידור יהיו הצעות עד מחר, יביאו ונאשר.

ת' פנחסוביץ:

ההצעה של הממונה היא הוגנת בוודאי. יש פה הצהרת כוונות של הממשלה שהחשוב יהיה כך שלא יינזק. אם הפיחות יהיה מעל 15%, לא יכולים לומר את זה.

היו"ר י' ארידור:

נעבור על הסעיף הזה מחר. מר ברון, תחשוב על זה עד מחר.

מ' שטרית:

מה קורה היום לגבי השקעות עבר? אם הוא השקיע בארץ בעבר מאה אלף דולר במטבע חוץ ובנה מפעל, בינתיים מכר את המפעל ורוצה להוציא את מאה אלף הדולר, הוא משלם היטל?

אין היטל.

סעיף 13 -

היו"ר י' ארידור:

מה זה "שנקבע לגביו בחיקוק שדינו כדין המדינה"?

א' דמביץ:

למשל בחוק הביטוח הלאומי.

ת' פנחסוביץ:

יש חיקוקים שקובעים שדינם של הסוכנות היהודית ושל מגן דוד אדום ושל מוסדות אחרים כדין המדינה. יש חוקים ויש תקנות כאלה. הכוונה לרשויות סטטוטוריות.

היו"ר י' ארידור:

האם המלים "שדינו כדין המדינה" מופיעות רק ברשויות סטטוטוריות?

ת' פנחסוביץ:

אולי גם בנזיקין אזרחיים של דין המדינה. אבל דין המדינה שם זה מרחיב ומטיל גם על המדינה.

היו"ר י' ארידור:

אני שואל שאלה משפטית: נניח שהיינו קובעים: "הוראות חוק זה לגבי שירות מיובא יחולו גם על המדינה".

י' ברון:

זה כתוב.

היו"ר י' ארידור:

האם החוק היום לא היה חל על כל הרשויות האלה?

י' ברון:

היום כתוב שהוראות חוק זה יחולו גם על המדינה. זאת אומרת בשירות מיובא זה ימשיך להיות כמו היום אבל לגבי יתר הסעיפים, אנחנו לא רוצים להחיל על המדינה. אולם על מי שדינו כדין המדינה, אנחנו רוצים. זה ההבדל היחיד.

ת' פנחסוביץ:

לגבי מי שדינו כדין המדינה, כל ההוראות.

סעיף 14 -

י' ברון:

מאריכים את החוק עד סוף מרס 1987. ההארכה היא לשנה וחמישה חודשים, לפי השנה התקציבית.

ה צ ב ע ה

סעיף 14 נתקבל

סעיף 15 -

י' ברון:

אנחנו אומרים שמי ששילם היטל על שירותים מיובאים בתקנות שעת חירום שלושה חודשים לפני שהיה החוק, והוא רוצה עכשיו שיחזירו לו, נותנים לו שנה מהיום.

סעיף 16 -

י' ברון:

יש הוראות מעבר חדשות. אנחנו מחליפים סעיף (ג) בלבן ואומרים: "בוצעה העברת מטבע חוץ לחוץ לארץ בשל ערובה כאמור בפסקה (6)(ב) להגדרת 'נכס חוץ', והערובה ניתנה לפני תחילתו של חוק זה, והיא להבטחת התחייבות בשל רכישת נכס חוץ, יהיה חייב בתשלום ההיטל, על אף האמור בסעיף 2(ג) לחוק העיקרי כפי שתוקן בחוק זה, האדם שלהבטחת התחייבותו ניתנה הערובה; החייב בהיטל יגיש דו"ח בטופס שנקבע וישלם את ההיטל באמצעות סוחר מוסמך, והכל ב-15 בחודש שלאחר החודש שבו הועבר מטבע החוץ לחוץ לארץ".

היו"ר י' ארידור:

אני מעמיד להצבעה סעיף 16 בכחול.

ה צ ב ע ה

סעיף 16 נתקבל

י' ברון:

חוץ מסעיף 13 גמרנו את החוק.

היו"ר י' ארידור:

אני מודה לכם. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11:45